PRIMĂRIA COMUNEI INDEPENDENȚA

GHID ANTICORUPȚIE PENTRU CETĂȚENI

Scopul acestui ghid este să popularizeze și să încurajeze folosirea activă de către dumneavoastră cetățenii a instrumentelor și a mijloacelor legitime de contracarare a corupției la nivelel instituțional.

Există legilație, există instrumente și există mijloace care vă stau la dispoziție pentru a lupta împotriva corupției.

Acest ghid vi le face cunoscute.

Corupția costă. Costul corupției îl plăteşte fiecare dintre noi.

- Din ultimul sondaj asupra coruptiei în România realizat de Banca Mondială a rezultat că 11% din veniturile familiilor cu un nivel de trai scăzut şi 5% din veniturile familiilor cu un nivel mediu de trai sunt costuri directe pentru coruptie. Aceste costuri se concretizează în "atenții", "spăgi "cadouri". Practic, dintr-un venit de 3.000 lei pe lună dumneavoastră plătiți pentru corupție 330 lei.
- Din taxele și impozitele ce vă sunt retinute din salarii şi alte venituri, dumneavoastră ca cetățeni, finantati cea mai mare parte a serviciilor publice (Ex: servicii medicale, admininstrative etc). Din cauza corupției sunteti deseori obligați să plătiți din nou un serviciu deja achitat. Conform aceluiaşi sondaj al Bancii Mondiale, un procent de 38,5% din populația cu venituri mici şi medii, deşi plăteşte asigurări sociale, nu solicită asistență medicală atunci când are nevoie pentru că este în imposibilitatea de a achita plătile, neoficiale" adiacente.
- La un nivel superior corupția determină o alocare a resurselor după interese private in defavoarea interesului dumneavoastră general, ceea ce are drept consecință servicii publice de proastă calitate și ineficiente care ne afecteză pe toti printr-o investiție mai mare de timp şi bani.
- Coruptia are efecte de tip domino, deoarece se multiplică pe masură ce se desfășoară generand un efect de cerc vicios, în sensul că mai multă coruptie antrenează şi mai multa corupție, astfel încât orice încercare de a antrena a mişcare în sens contro devine extrem de anevoioasă. Din acest motiv, este nevoie de eforturi majore din partea întregii societăți, şi mai ales necesită actiuni preventive, mai degrabă decât curative.
- O reacție eficientă împotriva corupției presupune atit o implicare în activitatea de educație și prevenire, cât mai ales implicarea în combaterea şi sancţionarea ei

Ce este coruptia?

Definitie: Coruptia, in sens larg, reprezintă folosirea abuzivă a puterii încredintate, fie în sectorul public fie în cel prival, în scopul salisfaceril unor interese personale sau de grup.

Orice act al unei institutii sau autorități care are drept consecință provocarea unei daune interesului public, in scopul de a promova un interes/profit personal sau de grup poate fi calificat drept "corupt“.

Nu este însă obligatoriu sa exite un prejudiciu (concret sau material) al interesului public pentru a putea identifica o faptă de corupție

Sa presupunem că o primărie organizează coform procedurilor de achizitii publice o licitatie de lucrări pentru astaltarea unei străzi Compania X participantă la licitatie oferă o sumă de bani, unuia/unora dintre membrii comisiei de evaluare, suma care este acceptată. Dacă după deschiderea ofertelor:

-oferta companiei X este inferioară ca şi raport calitate/pret altei oferte şi totuşi primeşte lucrarea suntem în prezenta unui fapt de coruptie

-oferta companiei X este cea mai bună sub aspect calitate pret şi primeşte lucrarea suntem tot în prezenta unui fapt de coruptie

SAU

Vi se solicită o sumă de bani de către un functionar pentru eliberarea unei adverinte/certificat pe care era obligat de atributiile functiei sale să v-o elibereze. Şi aceasta este o faptă de corupție.

- Rezumând putem spune că ne aflăm în fața unui fapt de corupție atâta timp cât un funcţionar sau oficial (ales sau numit), profitând de poziția sa, obține alte beneficii personale în afara celor la care este îndreptățit prin lege (salariu).

- Acestă definire largă a corupției este reflectată în legislația românească în sens restrâns, prin definirea anumitor infracţiuni distincte care se încadrează în termenul generic de corupție precum: darea şi luarea de mită, traficul de influență, primirea de foloase necuvenite etc.

- Deşi exită anumite fapte care vă pot produce uneori prejudicii importante făcute de functionari sau oficiali ai diverselor institutii publice în cadrul sau prin depaşirea atributiilor lor de serviciu, ele nu pot şi nu trebuie catalogate drept "coruptie", dacă intenția funționarului nu a fost de a obține un avantaj sau profit pentru el sau pentru altul.

- Exemple de astfel de fapte prin care se încalcă legile ori drepturile dumneavoastră sunt: abuzul administrativ, eroarea, depăşirea competenței, neglijenta.

- Pentru repararea prejudiilor cauzate de astfel de fapte calea care trebuie urmată este fie cea a reclamației/contestaţiei administrative, iar în caz de nesolutionare favorabilă calea instanței de judecată în cadrul unui proces în contencios adminstrativ fie direct calea instanței civile.

Ce nu este anticorupţia? - Exemple

Refuzul unui functionar de a vă elibra o autorizatie de construcție în situația în care ați îndeplinit cerințele legale şi ați depus documentația completă este un abuz şi nu o faptă de coruptie.

Reținerea unei persoane de către poliție peste termenul de 24 ore sau menținerea în stare de arest după expirarea mandatului au natura de abuzuri şi nu de fapte de corupție.

Dacă pe extrasul de carte funciară obținut de la judecătorie în vederea vânzări ei sau unui teren sau clădiri apar alte dimensiuni decât cele reale ale suprafeței: apar alte vecinătăți suntem în prezența unei erori şi nu a unui fapt de corupție.

Dacă un funcționar al Registrului Comerțului ale cărei atribuții sunt de a primi şi înregistra în Registru anumite mențiuni ale unui agent economic, califică natura juridică a respectivelor mentiuni şi decide asupra înregistrării suntem în situația unei depaşin de competenţă şi nu a unui fapt de coruptie.

Dacă functionara de la registratura unei instituții vă primește petiția sau cererea dar uită să vă dea număr de înregistrare suntem în situația unei neglijente şi nu a unui fapt de coruptie.

Tipuri de fapte definite ca infracțuni de corupție

- Primirea de foloase necuvenite (Codul Penal, art. 256):

Primirea de foloase necuvenite este definită drept primirea de către un funcționar direct sau indirect, de bani ori alte foloase, după ce a îndeplinit un act, în virtutea functiei sale şi la care era obligat în temeiul acesteia. Se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

Aceasta este infracțiunea prin care se sancţionează aşa numitele "atenţii": cadouri, sacose cu diverse produse, plicuri cu bani strecurate printre foi etc.

Dacă un funcționar constată îndeplinirea condițiilor legale şi acordă corect un aviz de mediu pentru o construcție acceptând apoi o sumă de bani sau un cadou drept" mulțumire", el se face vinovat de corupție prin primirea de foloase necuvenite.

Tipuri de fapte definite ca infracțuni de corupție

Traficul de influenta - (Codul Penal, art. 257 şi Legea 161/2003, art. 6');

►Aceasta este infractiunea prin care se pretind bani sau alte foloase de la o persoană fizică sau juridică de către o altă persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui functionar pentru a-I determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atributiile sale de serviciu.

►Infracţiunea de trafic de influentă există chiar daca persoana în cauza nu are în realitate influenta pe care o pretinde. Infractiunea se socoteşte savarşită în momentul în care persoana care pretinde că are sau chiar are influență primeşte sau pretinde bani, influența sau alte foloase, sau acceptă promisiuni, daruri în scopul declarat de a determina un anume comportament profesional din partea functionarului.

Se pedepseşte cu închisoare de la 2 la 10 ani.

Legislația relevantă în ceea ce privește faptele de corupție

Legea 140/1996 Codul Penal al României, cu completarile ulterioare, Art. 254- 258

Legea 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea şi sancţionarea faptelor de coruptie

Legea 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenţei în exercitarea demnitatilor publice, a funcțiilor publice şi in mediul de afaceri, prevenirea şi sancţionarea corupției

Legea 503/2002 pentru aprobarea O.U.G. 43/2002, privind Parcheful National Anticorupție

Legea 544/2001 privind liberul acces la informația de interes public

Legea 682/2002 privind protecția martorului, republicata

Material informativ în conformitate cu "Planul de integritate al comunei Independența pentru perioada 2021-2025”

Acest model de ghid de anticorupție aparține Primăriei Independența